

НАЦІОНАЛЬНА ГВАРДІЯ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ
Оперативно-тактичний факультет
Кафедра оперативного мистецтва

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри оперативного мистецтва
кандидат військових наук, доцент

Олександр ЛАВНІЧЕНКО

10.01.2020

ПРОГРАМА
НАУКОВО-ДОСЛІДНИЦЬКОЇ ПРАКТИКИ

здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії Національної академії
Національної гвардії України

РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ
ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ

третій

25 Військові науки, національна безпека,
безпека державного кордону

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ
СПЕЦІАЛІЗАЦІЯ:

251 Державна безпека

Службово-бойова діяльність Національної
гвардії України

Розглянуто та ухвалено на
засіданні кафедри
Протокол від 08.01.2020р. № 8

I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Програма з науково-дослідної практики здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії Національної академії Національної гвардії України (далі – НАНГУ) регламентує форми, організацію, здійснення та захист проходження науково-дослідної практики ад'юнктів докторантури та ад'юнктури і осіб які здобувають вищу освіту ступеня доктора філософії поза ад'юнктурою. Практика організовується та проводиться відповідно до вимог п. 2 Постанови Кабінету Міністрів України від 23.03.2016 №261 «Про затвердження порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах)», «Положення про докторантуру та ад'юнктуру Національної академії Національної гвардії України».

1.2. Науково-дослідна практика (далі – Практика) є складовою частиною освітнього процесу здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії, обов'язковим компонентом підготовки наукових працівників, що забезпечується поєднанням теоретичної підготовки з практикою. Науково-дослідна практика сприяє виявленню здібностей ад'юнктів, докторантури та ад'юнктури і осіб які здобувають вищу освіту ступеня доктора філософії поза ад'юнктурою (далі – практикантів) до науково-дослідної діяльності та формуванню психологічної готовності до входження у професію.

1.3. *Об'єктом практики* є науково-дослідна діяльність у вищому навчальному закладі, а *предметом* – є: поглиблення навичок самостійної наукової роботи, розширення наукового світогляду ад'юнктів, дослідження проблем практики та вміння пов'язувати їх з обраним теоретичним напрямком дослідження, визначати структуру та логіку майбутньої наукової роботи.

1.4. Компетентності, які формує науково-дослідна практика:

- опанування навичок планування, організації та проведення теоретичних і експериментальних наукових досліджень, прогнозування їх результатів.

- уміння виявляти, формулювати та вирішувати наукові завдання, організовувати, планувати, реалізовувати та презентувати результати наукових досліджень.

- здатність виявляти проблемні ситуації, що обумовлені недосконалістю науково-методичного апарату, та обґрунтовувати напрями і теми наукових досліджень

- уміння використовувати сучасні інформаційні і комунікаційні технології, включаючи методи отримання, обробки та зберігання наукової інформації.

- знання змісту та організації наукової та інноваційної діяльності у вищих військових навчальних закладах, професійних вмінь майбутніх вчених, викладачів вищої військової школи.

- здатність організовувати та проводити наукові дослідження з питань державної безпеки на високому фаховому рівні, отримувати наукові результати, що створюють нові знання, з акцентом на актуальних проблемах та завданнях службово-бойової діяльності Національної гвардії України як складової забезпечення державної безпеки з використанням новітніх методів науково пошуку.

1.5. Основними умовами ефективності практики є: теоретична обґрунтованість, науково-дослідний характер, комплексний підхід до змісту та організації.

1.6. Відповідно до освітньо-наукової програми підготовки докторів філософії на практику передбачено 120 годин.

1.7. Для ад'юнктів докторантури та ад'юнктури і осіб які здобувають вищу освіту ступеня доктора філософії поза ад'юнктурою зарахованих з посад науково-дослідних працівників, які мають науково-дослідний стаж, практика, рішенням кафедри, може бути скорочена або проводитися за програмою педагогічної практики (за вибором).

II. ОРГАНІЗАЦІЯ І ПОРЯДОК ПРОВЕДЕННЯ НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ ПРАКТИКИ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ СТУПЕНЯ ДОКТОРА ФІЛОСОФІЇ

2.1. Мета і завдання науково-дослідної практики

2.1.1. Практика організовується та проводиться на кафедрах НА НГУ за профілем підготовки практиканта з метою набуття досвіду науково-дослідної діяльності, а також:

- закріплення та поглиблення одержаних знань з принципів організації наукових досліджень, основ науково-технічної творчості та правової охорони інтелектуальної власності,

- надбання навичок до самостійного проведення наукових досліджень в предметній області.

2.1.2. Основними завданнями науково-дослідницької практики ад'юнкта є:

Завдання навчального спрямування:

- поглиблення, систематизація, закріплення ад'юнктом теоретичних і практичних знань, вироблення умінь застосовувати їх при вирішенні конкретних проблем;
- закріплення володіння системним підходом, сучасною методологією, методичним апаратом, інструментарієм та технологічними прийомами обґрунтування управлінських рішень, внесення рекомендацій щодо діяльності реальних об'єктів, що відповідають профілю спеціальності.

Завдання науково-дослідницького спрямування:

- здобуття і поглиблення навичок самостійної роботи з науковими, методичними, законодавчими та інструктивними матеріалами;
- розвиток умінь у проведенні наукового пошуку й узагальненні різних методичних підходів та концепцій;
- пошук та розвиток сучасних наукових досягнень військової науки, розвиток уміння їх самостійно застосовувати від час вирішення конкретних завдань.

Завдання оцінного спрямування:

- виявлення здібностей ад'юнкта підбирати, систематизувати та аналізувати необхідну інформацію про діяльність об'єкта дослідження;
- виявлення уміння ад'юнкта застосовувати набуті знання під час вирішення конкретних військових завдань на реальних об'єктах, що відповідають спеціальності;
- підготовка доповіді та наочних матеріалів (презентації), що передають основний зміст роботи і пропозиції автора, з подальшим їх захистом.

2.1.3. Для досягнення окреслених цілей та завдань ад'юнкт повинен:

- визначити об'єкт і предмет дослідження;
- оцінити ситуацію, що склалася в певній галузі наукових знань, на реальному об'єкті, що відповідає профілю спеціальності;
- визначити зовнішні прояви проблеми, деталізувати ієрархію взаємно підпорядкованих проблем;
- самостійно сформулювати мету і визначити завдання своєї роботи;
- забезпечити науковий пошук, критично узагальнити існуючі методи і моделі вирішення поставлених завдань, чітко аргументувати власну точку зору щодо творчого застосування і розвитку сучасних методів;
- проаналізувати і спрогнозувати показники;
- обґрунтувати альтернативні варіанти вирішення проблемної ситуації з урахуванням факторів невизначеності й ризику, спрогнозувати можливі наслідки впровадження пропозицій;

- визначити умови доцільного використання того або іншого варіанта вирішення проблеми;
- сформулювати науково-практичні висновки;
- використовувати комп'ютерну та організаційну техніку, пакети прикладних програм, засоби презентації виконаної роботи;
- забезпечити дотримання вимог державних і галузевих стандартів.

2.2. Організаційні основи науково-дослідної практики

Науково-дослідницька практика проходить відповідно до навчального плану освітньо-наукової програми. Під час проходження науково-дослідницької практики та виконання поставлених завдань програми практики ад'юнкт *повинен* продемонструвати конкретні наукові результати за обраною науковою тематикою, які будуть подані у звіті з науково-дослідницької практики та можуть бути відображені у кваліфікаційній роботі ад'юнкта.

Програма науково-дослідницької практики ад'юнктів *передбачає*:

- формування індивідуального графіка проходження науково-дослідницької практики та його узгодження з керівником практики;
- ознайомлення з вітчизняними та закордонними науковими роботами та іншими джерелами літератури для формування ад'юнктом бібліографічного списку літератури за темою дослідження. Крім того, ад'юнкт *повинен* опрацювати нормативну документацію, електронні і друковані видання, зібрати та обробити практичний, а також інформаційний матеріал достатньою мірою, підібрати та обробити статистичні дані за обраним напрямом дослідження;
- підготовка тез для виступу на науковій конференції за обраним напрямом дослідження та/або підготовка наукової статті за обраним напрямом досліджень (самостійно або у співавторстві з науковим керівником);
- виконання індивідуального завдання науково дослідницької практики.

2.2.1. Організацію практики та контроль за її проходженням забезпечують кафедри НА НГУ, за якими закріплені ад'юнкти.

2.2.2. Терміни проходження практики та її зміст зазначаються в індивідуальному плані практиканта та затверджуються науковим керівником.

2.2.3. Керівником практики призначається науковий керівник дисертаційного дослідження (в окремих випадках – досвідчений науково-педагогічний працівник цієї ж кафедри).

Загальне керівництво практикою покладається на завідувача кафедри.

2.2.4. Безпосередній керівник практики *зобов'язаний*:

- консультування ад'юнктів із питань вибору теми роботи, розроблення плану, літератури, науково-методичної та спеціальної інформації, підготовки окремих розділів і розкриття змісту теми дослідження, підготовки звіту про проходження практики;

- видавання ад'юнктові індивідуального завдання на проходження практики;

- кваліфікована консультація щодо можливості використання і попереднього оброблення вихідних даних у період практики;

- поради щодо оформлення роботи;

- систематичний контроль за процесом виконання окремих етапів затвердженого графіка проходження практики;

- оцінювання якості виконання практики за встановленими вимогами;

- інформування кафедри про виконання ад'юнктом індивідуального завдання і випадки недотримання графіка підготовки звіту;

- участь в обговоренні кафедрою будь-яких питань щодо підготовки звіту з практики і результатів його захисту;

- оцінювання якості та правильності оформлення звіту з науково-дослідницької практики і його захисту

- забезпечувати чітку організацію, планування та облік результатів практики;

- створити необхідні умови для виконання у повному обсязі програми й індивідуального плану проходження практики;

- оцінювати проходження практики відповідно до положень Програми;

- проводити виховну роботу зі здобувачами вищої освіти ступеня доктора філософії з акцентом на розвиток ділових та морально-вольових якостей, дотримання правил етичної поведінки, службової дисципліни та законності;

- на засіданнях кафедри доповідати щодо проходження практики та її підсумки;

- надавати допомогу організаційного та методичного характеру навчальній взаємодії та з підготовки практикантом індивідуального плану проходження практики (Додаток А), звіту про практику, план-конспектів проведення занять;

- брати участь у настановному інструктажі (перед початком практики);

- у випадку порушення практикантом дисципліни, нехтування своїми обов'язками, а також виникненні конфліктних ситуацій повідомляти про це письмово (рапортом або заявою) завідувача кафедри;

- підготувати відгук-характеристику на практиканта за результатами проходження практики (Додаток Б).

2.2.5 Під час проходження науково-дослідницької практики ад'юнкти повинні:

одержати від керівника практики відповідні консультації щодо оформлення звіту та всіх необхідних документів для успішного проходження практики;

наполегливо працювати над завданнями практики;

виконувати у повному обсязі завдання, передбачені програмою практики та зазначені в індивідуальному графіку проходження практики за вказівками наукового керівника;

подавати результати та оформити їх у звіті про проходження науково-дослідницької практики;

своєчасно та в повному обсязі подати науковому керівникові звітні документи та у визначений термін захистити звіт з проходження практики.

2.2.6. У межах завдань практики здобувач вищої освіти ступеня доктора філософії *має право*:

- користуватись матеріально-технічною базою кафедри;
- звертатися за консультаціями з надання допомоги до безпосереднього керівника практики;

- вносити пропозиції щодо вдосконалення організації і порядку проведення практики.

2.2.7. При проходженні практики здобувач вищої освіти ступеня доктора філософії *зобов'язаний*:

- вивчити нормативно-правові акти з питань законодавчого та нормативно-правового регулювання питань вищої освіти в Україні, організації освітнього процесу та діяльності наукових працівників у вищих навчальних закладах;

- дотримуватися службової дисципліни, норм моралі та професійної етики;

- виконувати унормовані вимоги наукового керівника практики;

- результати проходження практики відображати у звітній документації.

2.2.8. У результаті проходження практики здобувач вищої освіти ступеня доктора філософії *повинен знати*:

- вимоги керівних документів з планування та організації наукової і науково-технічної діяльності;

- методи наукових досліджень, види наукової продукції, структуру системи наукової та науково-технічної діяльності;

- правила оформлення та презентації результатів наукових досліджень;

- призначення, склад і структуру наукової установи, в якій проводиться практика;

- законодавчу та нормативну базу в галузі охорони інтелектуальної власності;
- функціональні обов'язки посадових осіб науково-дослідного підрозділу;
- правила безпеки при виконанні експериментальних наукових досліджень.

2.2.9. У результаті проходження практики здобувач вищої освіти ступеня доктора філософії *повинен вміти*:

- самостійно проводити наукові дослідження за окремими питаннями технічного завдання на науково-дослідну роботу;
- оцінювати достовірність отриманих результатів наукових досліджень, оформляти звітні матеріали з науково-дослідної роботи;
- здійснювати патентну та раціоналізаторську роботу у науковому підрозділі за окремою тематикою;
- виконувати функціональні обов'язки за первинною посадою у науково-дослідному підрозділі.

За результатами проходження практики здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії повинен *володіти*:

- методикою проведення наукових досліджень широкого кола об'єктів в галузі державної безпеки;
- навичками патентного пошуку та захисту інтелектуальної власності;
- здатністю до організації роботи окремої групи виконавців науково-дослідної роботи за певним науковим напрямом.

2.2.10. Звіт про результати проходження практики заслуховується на засіданні кафедр. Витяг із засідання кафедри долучається до звітних матеріалів з практики (Додаток В).

2.2.11. Термін проходження практики визначається графіком освітнього процесу.

2.3 Зміст науково-дослідної практики

Загальні відомості про наукову установу, в якій проводиться практика. Структура наукової установи, основні наукові завдання. Загальні відомості про підрозділ, в якому проводиться практика. Напрями наукових досліджень, теоретичні та прикладні розробки, міжнародне співробітництво.

Державна науково-технічна політика. Концепція наукової роботи в галузі. Напрями та форми наукової та науково-технічної діяльності, види наукової продукції. Система наукових досліджень. Основи управління науковою і науково-технічною діяльністю. Охорона прав на інтелектуальну власність.

Види планування, організація, ведення і координація наукових досліджень, контроль і звітність. Види забезпечення наукової і науково-технічної діяльності. Технічне завдання на виконання науково-дослідної роботи. Техніко-економічна оцінка результатів науково-дослідних робіт. Підготовка наукових і наукових кадрів.

2.4. Методичні рекомендації щодо проходження науково-дослідної практики

2.4.1. Індивідуальний план проходження практики відображає заплановані організаційні, практичні та звітні заходи. У плані вказується терміни проведення заходів та робляться відмітки про їх виконання власноруч.

2.4.2. Під час проходження практики здійснюється контроль виконання індивідуального плану як безпосереднім керівником, так й завідувачем кафедри.

2.4.3. Після завершення проходження практики практикант складає та подає на кафедру погоджений із безпосереднім керівником звіт про її проходження (якщо завідувач кафедри є керівником практики, то звіт не погоджується, а лише затверджується ним).

2.4.4. Звіт про проходження практики має містити відомості про виконання індивідуального плану практиканта; план-конспекти та методичні розробки занять; відгук-характеристику керівника практики. Матеріали практики необхідно переплести або прошити.

ІІІ. ПІДВЕДЕННЯ ПІДСУМКІВ ТА ЗАЛІК У ФОРМІ ЗАХИСТУ РЕЗУЛЬТАТІВ НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ ПРАКТИКИ.

3.1. До захисту практики здобувачем вищої освіти ступеня доктора філософії подаються наступні документи:

- звіт із науково-дослідницької практики – це робота, що за змістом повинна відповідати сучасному рівню розвитку науки, потребам національної економіки, містити певні елементи наукової новизни;
- індивідуальний план проходження практики (Додаток А);
- відгук-характеристика керівника практики (Додаток Б);
- план-конспекти проведених занять;
- витяг з протоколу засідання кафедри.

3.2. До захисту практики допускаються здобувачі вищої освіти ступеня доктора філософії, які у повному обсязі виконали індивідуальний план практики і надали пакет документів, передбачених Програмою.

3.3. Здобувачі вищої освіти ступеня доктора філософії, які не виконали індивідуальний план проходження практики, до її захисту не допускаються.

3.5. Результати практики та її захист оцінюються на підставі наданих звітних документів, а також висновків, які відображені у відгуку характеристиці керівника практики.

3.6. захист практики оцінюється за 100-бальною шкалою з метою одержання еквівалентних оцінок за національною шкалою та за шкалою ECTS.

3.7. Підсумки практики та результати її захисту узагальнюються та подаються до відділу організації та координації освітнього процесу НА НГУ.

3.8. Здобувачу вищої освіти ступеня доктора філософії, який не виконав програму практики, отримав негативний висновок щодо її проходження або незадовільну оцінку за результатами захисту, надається право повторного її проходження та захисту у встановленому порядку.

3.9. Матеріали практики зберігаються на кафедрі упродовж поточного навчального року згідно номенклатури.

Доцент кафедри оперативного мистецтва
кандидат військових наук

Оксана ЧЕРНАВІНА

Додаток А

ЗАТВЕРДЖУЮ

Начальник (завідувач) кафедри

____.____. 20 __ р.

ІНДИВІДУАЛЬНИЙ ПЛАН

проходження науково-дослідної практики здобувачем вищої освіти
ступеня доктора філософії Національної академії Національної гвардії
України
у період з «__» 20__ року до «__» 20__ року.

№ з/п	Заплановані заходи	Термін виконання	Відмітка про виконання (власноруч)
1	2	3	4

ЗАТВЕРДЖУЮ

Начальник (завідувач) кафедри

_____. 20__ p.

ВІДГУК-ХАРАКТЕРИСТИКА КЕРІВНИКА ПРАКТИКИ

Здобувач вищої освіти ступеня доктора філософії (П.І.Б.) за період науково-дослідної практики зарекомендував себе як

[illegible]

ВИСНОВОК: (П.І.Б.) виконав (не виконав) індивідуальний план науково-дослідної практики у повному (не повному) обсязі, рекомендується (не рекомендується) до захисту з оцінкою _____.

Керівник практики

(посада)

(підпис)

(ПІБ)

_____ . 20 _____ p.

ЗВІТ
ПРО ПРОХОДЖЕННЯ НАУКОВО-ДОСЛІДНИЦЬКОЇ ПРАКТИКИ
здобувачем вищої освіти ступеня доктора філософії Національної
академії Національної гвардії України
у період з «__» 20__ року до «__» 20__ року.

Ад'юнкта _____

Рівень вищої освіти третій
Галузь знань 25 військові науки, національна безпека, безпека
державного кордону
Спеціальність 251 державна безпека
Спеціалізація: Службово-бойова діяльність Національної гвардії
України

Керівник:

(посада, наукова ступень)

За час практики зроблено:

1. Огляд джерел з наукової проблеми _____
2. Збір та обробка практичного та інформаційного матеріалу для написання звіту _____
3. Формування бібліографічного списку літератури для написання звіту з практики _____
4. Підготовлено:
 - 4.1. Тези доповіді на конференцію _____
 - 4.2. Наукову статтю _____
5. Стан виконання індивідуального завдання: _____
6. Участь у інших наукових заходах _____

Ад'юнкта _____
(підпис) (ПІБ)

Керівник

(посада, наукова ступень) (підпис) (ПІБ)